

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Запихляк І. М.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри теорії і практики перекладу
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Хмельницьке шосе, 7, Вінниця, Україна
orcid.org/0000-0001-6998-7788
i.zapukhlyak@donnu.edu.ua*

Кулик І. В.

*магістр кафедри теорії і практики перекладу
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Хмельницьке шосе, 7, Вінниця, Україна
orcid.org/0009-0004-5656-1947
kulyk.i@donnu.edu.ua*

Ключові слова: *аудіовізуальний переклад, дубляж, субтитрування, локалізація, міжкультурна комунікація.*

Стаття присвячена комплексному дослідженню теоретичних засад аудіовізуального перекладу як самостійної галузі перекладознавства, що набуває все більшої актуальності в умовах глобалізації медіапростору. Розглядаються ключові аспекти становлення та розвитку аудіовізуального перекладу в контексті стрімкого розширення кіноіндустрії, телебачення та поширення відеоконтенту в мережі Інтернет. Здійснюється детальний аналіз основних видів аудіовізуального перекладу, зокрема субтитрування, озвучення (псевдодубляжу), повного дубляжу та мультимедійного перекладу, висвітлюючи специфічні особливості, переваги та недоліки кожного методу.

Розкривається багатокомпонентний характер аудіовізуального перекладу, який поєднує вербальні та невербальні компоненти комунікації через чотири основні канали надходження інформації: вербальний аудіоканал (діалоги, монологи, пісні), невербальний аудіоканал (звукові ефекти, музика, шуми), вербально-візуальний канал (написи, субтитри, графічні елементи) та невербальний візуальний канал (зображення, жести, міміка). Підкреслюється критична важливість збереження цілісного сприйняття аудіовізуального контенту, досягнення культурної еквівалентності та стилістичної відповідності у разі перекладу.

Стаття аналізує історичний розвиток аудіовізуального перекладу від ранніх форм субтитрування німого кіно до сучасних високотехнологічних методів, включаючи автоматизовані системи та штучний інтелект. Розглядаються теоретичні напрацювання провідних вітчизняних та зарубіжних дослідників у галузі аудіовізуального перекладу.

Окремо висвітлюються особливості перекладу анімаційних фільмів, які часто базуються на національному фольклорі та відображають культурну самобутність певного народу. Акцентується увага на необхідності розробки спеціалізованих стратегій для збереження автентичності та культурної цінності таких творів у разі їх адаптації для міжнародної аудиторії.

THEORETICAL FOUNDATIONS OF RESEARCHING THE FEATURES OF AUDIOVISUAL TRANSLATION

Zapukhliak I. M.

*Candidate of Philological Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Translation Theory and Practice
Vasyl' Stus Donetsk National University
Khmelnyske Shosse, 7, Vinnytsia, Ukraine
orcid.org/0000-0001-6998-7788
i.zapukhlyak@donnu.edu.ua*

Kulyk I. V.

*Master Student at the Department of Theory and Practice of Translation
Vasyl' Stus Donetsk National University
Khmelnyske Shosse, 7, Vinnytsia, Ukraine
orcid.org/0009-0004-5656-1947
kulyk.i@donnu.edu.ua*

Key words: *audiovisual translation, dubbing, subtitling, localization, intercultural communication.*

The article is devoted to a comprehensive study of the theoretical foundations of audiovisual translation as an independent branch of translation studies, which is becoming increasingly relevant in the context of media globalization. It examines key aspects of the formation and development of audiovisual translation in the context of the rapid expansion of the film industry, television, and the spread of video content on the Internet. A detailed analysis of the main types of audiovisual translation is carried out, in particular subtitling, voice-over (pseudo-dubbing), full dubbing, and multimedia translation, highlighting the specific features, advantages, and disadvantages of each method.

The multi-component nature of audiovisual translation is revealed, combining verbal and non-verbal components of communication through four main channels of information flow: verbal audio channel (dialogues, monologues, songs), nonverbal audio channel (sound effects, music, noise), verbal-visual channel (captions, subtitles, graphic elements), and nonverbal visual channel (images, gestures, facial expressions). The critical importance of preserving the integrity of audiovisual content, achieving cultural equivalence, and stylistic consistency in translation is emphasized.

The article analyzes the historical development of audiovisual translation from early forms of silent film subtitling to modern high-tech methods, including automated systems and artificial intelligence. The theoretical developments of leading domestic and foreign researchers in the field of audiovisual translation are considered.

The peculiarities of translating animated films, which are often based on national folklore and reflect the cultural identity of a particular people, are highlighted separately. Attention is focused on the need to develop specialized strategies to preserve the authenticity and cultural value of such works when adapting them for an international audience.

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Аудіовізуальний переклад набуває все більшої актуальності у сучасному світі завдяки стрімкому розвитку кіноіндустрії, телебачення та поширенню відеоконтенту в Інтернеті. Зростаючий попит на якісний переклад фільмів, серіалів та мультфільмів стимулює розвиток теорії та прак-

тики аудіовізуального перекладу як окремої галузі перекладознавства. Особливої ваги набуває проблема збереження та популяризації національних культур через продукти кіноіндустрії, зокрема мультфільми, які часто базуються на фольклорних сюжетах та відображають самобутність культури певного народу. У цьому контексті дослідження

особливостей аудіовізуального перекладу на матеріалі анімаційних стрічок різного культурного походження дозволяє виявити основні проблеми та визначити оптимальні стратегії для збереження культурного колориту, передачі образної системи та стилістичного забарвлення оригіналу.

Зв'язок із важливими науковими завданнями. Дослідження особливостей аудіовізуального перекладу анімаційних фільмів тісно пов'язане з важливими завданнями сучасного перекладознавства та міжкультурної комунікації. Воно сприяє розробці ефективних стратегій передачі культурно маркованих елементів, збереження образності та стилістичного забарвлення оригіналу під час перекладу аудіовізуальної продукції. Практичне значення такого дослідження полягає у вдосконаленні методів досягнення синхронності під час дубляжу, підходів до перекладу пісеньних текстів та способів компенсації міжмовних і міжкультурних відмінностей. Це, своєю чергою, сприяє підвищенню якості аудіовізуального перекладу та ефективнішому міжкультурному обміну через продукти кіноіндустрії.

Мета дослідження – систематизувати та узагальнити теоретичні засади аудіовізуального перекладу як окремої галузі перекладознавства, а також проаналізувати використання перекладацьких трансформацій у разі адаптації пісень англійською мовою мультиплікаційного фільму «Мавка. Лісова пісня» та українською мовою мультфільму «Пінокіо».

Завдання дослідження – визначити специфічні особливості різних видів аудіовізуального перекладу та обґрунтувати їхню мультимодальну природу в контексті сучасних тенденцій розвитку медіаіндустрії, а також описати етапи розвитку аудіовізуального перекладу та його види.

Об'єкт дослідження. Аудіовізуальний переклад як особливий вид перекладацької діяльності, що охоплює процес відтворення мультимедійних творів (фільмів, серіалів, мультфільмів, відеоконтенту) у різних мовних та культурних середовищах.

Предмет дослідження. Теоретичні основи, класифікація, специфічні характеристики та мультимодальні особливості основних видів аудіовізуального перекладу (субтитрування, озвучення, дубляжу, мультимедійного перекладу), а також перекладацькі трансформації, що були використані у разі адаптації пісень англійською мовою мультиплікаційного фільму «Мавка. Лісова пісня», здійсненою студією дубляжу 3Веер Inc. (Нью-Йорк) та адаптацією українською мовою пісень мультфільму «Пінокіо» Гільєрмо дель Торро, використаних студією дубляжу «Так Треба Продакшн» задля збереження культурної автентичності та досягнення синхронності у разі адаптації аудіовізуального контенту для іншомовної аудиторії.

Теоретичною основою дослідження особливостей аудіовізуального перекладу слугують праці провідних учених у галузі перекладознавства, теорії аудіовізуального перекладу, лінгвокультурології та міжкультурної комунікації. Зокрема, вагомий внесок у розвиток цієї проблематики зробили М. Бреггінк, Дж. Гарві, Х. Діас Сінтас та інші [Navas, 2009], які сприяли розвитку теорії та практики аудіовізуального перекладу на міжнародному рівні. Вітчизняні науковці також приділяли увагу зазначеній темі. Зокрема, О. Борисова [Борисова, 2020] розглядала лінгвокультурологічні аспекти аудіовізуального перекладу, а А. Андрушко [Андрушко, 2021] досліджувала специфіку перекладу аудіовізуальних текстів.

Незважаючи на значний обсяг досліджень у сфері аудіовізуального перекладу, залишаються не досить вивченими особливості перекладу анімаційних фільмів, що базуються на національному фольклорі та відображають самотність культури певного народу. Зокрема, потребує глибшого аналізу проблема збереження культурного колориту та образності під час перекладу таких мультфільмів для іншомовної аудиторії. Також не досить досліджені аспекти досягнення синхронності під час дубляжу анімаційних стрічок та специфіка перекладу пісеньних текстів у них.

Головне завдання перекладача – не допустити занепаду художнього сприйняття, спотворення авторського задуму, якості діалогу, особливості мови, збереження стилю, передача колориту часу та інші особливості. Спеціалісти, які займаються перекладом, повинні володіти вміннями, навичками і теоретичними основними знаннями кількох наукових дисциплін та професій. Дослідники з різних куточків світу відзначали, що аудіовізуальні тексти полісемантичні [Navas, 2009, p. 2].

Аудіовізуальний переклад – це техніка перекладу, де словесна частина (текст) поєднується з елементами, присутніми в інших джерелах комунікації, таких як звук та зображення. Аудіовізуальний переклад є однією з найновіших галузей перекладознавства [Лукьянова, 2011, с. 187].

Аудіовізуальний переклад має багато назв-синонімів, таких як телевізійний/відеопереклад, переклад фільмів, медіапереклад або екранний переклад, що й розуміється як переклад мовленнєвого буфера відеоряду, який використовується на телебаченні, у перекладі мультиплікаційних фільмів та інші аудіовідеопродукти [Борисова, 2020, с. 81].

Аудіовізуальний переклад є специфічним видом перекладацької діяльності, який стосується відтворення аудіовізуальних творів, таких як фільми, серіали, мультфільми, відеоігри та інші мультимедійні продукти, у різних мовних середовищах. Його основна роль полягає у забезпеченні доступності та збереженні цілісного сприйняття

аудіовізуального контенту для цільової аудиторії, яка не володіє мовою оригіналу.

Аудіовізуальний переклад є комплексним процесом, що поєднує лінгвістичні, культурні та технічні аспекти. Він включає такі ключові елементи, як субтитри, озвучення та дубляж.

Субтитри являють собою текстове відображення діалогів та інших звукових елементів на екрані, що дозволяє глядачам розуміти зміст без необхідності знання вихідної мови [Андрушко, 2021, с. 19].

Субтитрування передбачає відображення письмового перекладу діалогів та інших важливих аудіовізуальних елементів на екрані синхронно з їх демонстрацією. Цей тип перекладу зберігає оригінальну аудіодоріжку, дозволяючи глядачам одночасно чути вихідну мову та читати переклад. Основним викликом під час субтитрування є обмеження щодо кількості символів та тривалості демонстрації субтитрів, що вимагає від перекладача вміння стисло та лаконічно передавати зміст. Наприклад, в анімаційному фільмі “Frozen” фраза “Let it go” була перекладена Романом Дяченком як «Хай летить», що відображає емоційний посил, проте є більш стислою за оригінал.

Субтитрування історично вважається одним з найстаріших видів аудіовізуального перекладу і тривалий час було єдиним видом. Воно стало стандартною практикою ще з кінця 1920-х років, якраз у той час виникла кінематографія. Перші субтитри використовувалися для перегляду німого кіно у вигляді вставок на весь екран з короткими діалогами персонажів. Але коли відбувся перехід до звукового кіно, форма субтитрування зазнала значних змін [Андрушко, 2021, с. 20].

Озвучення передбачає озвучування перекладеного тексту поверх оригінальної аудіодоріжки, зберігаючи візуальний контекст оригіналу. Дубляж, своєю чергою, вимагає повної заміни оригінальної аудіодоріжки на переклад, що синхронізується з рухами губ акторів або анімаційних персонажів.

Озвучення, або закадровий переклад, передбачає накладання перекладеної аудіодоріжки поверх оригінальної. При цьому зберігається візуальний ряд, включно з артикуляцією акторів чи анімаційних персонажів. Основною перевагою цього методу є збереження автентичності оригінальної звукової доріжки, однак він також вимагає досягнення відповідності між перекладом та візуальними елементами [Viaggio, 2001, р. 23–33].

Розуміння особливостей аудіовізуального перекладу неможливе без детального аналізу структури та властивостей аудіовізуальних текстів. Аудіовізуальні тексти є мультимодальними, оскільки їх виробництво та інтерпретація покладаються на комбіноване використання широ-

кого спектра семіотичних ресурсів або способів, включаючи мову, зображення, музику, колір і перспективу. Від початку століття комбінований вплив технологічного та законодавчих змін призвів до значного і швидкого розширення надання та вивчення допоміжних форм аудіовізуального перекладу, які мають на меті полегшити доступ до медіаконтенту для глядачів із сенсорними порушеннями [Сегол, 2015, с. 49–51].

Аудіовізуальний переклад можна вважати проміжною ланкою між усним та письмовим перекладом, маючи унікальні особливості, що відрізняють його від інших традиційних видів перекладу. Раніше він вважався складовою частиною перекладознавства, але недавно його визнали як окрему галузь досліджень [Сегол, 2015, с. 49].

У сфері перекладу аудіовізуальної продукції найбільш вживані такі види: субтитрування, псевдодубляж (закадрова озвучка), переклад під дубляж, часткове дублювання, звуковий опис, вільне коментування, виклад подій, синхронний переклад, живе субтитрування тощо. До основних належать субтитрування, псевдодубляж та вільне коментування [Navas, 2009, р. 2]. Кожна з цих форм характеризується певними особливостями та вимогами до перекладача, які варто ретельно розглянути.

Один з видів аудіовізуального перекладу – псевдодубляж, інша назва якого – закадрове озвучення (анг. voice-over). Ця форма перекладу також є одним із дешевих варіантів, окрім повного дубляжу.

Цей різновид охоплює створення додаткового аудіотреку фільму на іншій мові, який накладається на оригінальний звук (при цьому оригінал звучить тихіше, а переклад – голосніше). Під час перегляду такого типу аудіовізуального перекладу глядач може почути як переклад, так і оригінал.

Порівняно із субтитруванням псевдодубляж є важчою перекладацькою технікою. Через те, що цей формат називається аудіальний, він повинен відповідати розмовній мові більше, ніж літературній. Звучання має бути природним, а фрази – вживаними в повсякденному спілкуванні. Особливість закадрового перекладу полягає в тому, що він починається на одну або дві секунди раніше за оригінальне звучання і закінчується на декілька секунд раніше. Тому перекладачі це завжди враховують та виконують роботу за певними критеріями: дотримання хронометражу (текст повинен синхронізуватися як з оригіналом, так і із зображенням на екрані), оформлення монтажних листів так, щоб їх зміст був максимально зрозумілим акторам, що вперше бачать переклад [Кам'янець, 2010, с. 176].

Під час роботи із закадровим перекладом можливе ігнорування деяких правил орфографії, проте важливим вважається розставлення наголосів та пауз, прослідкування вживаності фраз.

З приводу цього варто зазначити, що фрази не роблять довгими, а навпаки, враховують особливості цільових мов, щоб правильно передати сенс, щоб довжина речення мовою оригіналу співпадала з мовою перекладу. Наприклад, під час перекладу з англійської на українську часто використовують прийом опущення (пропуск одиниць зі збереженням семантичної еквівалентності) [Радецька, Калішак, 2016, с. 81–84].

Дублювання (англ. Dubbing) є таким видом переозвучування, у якому здійснюється повна заміна іншомовної мови акторів. Мова персонажів мовою перекладу має співпадати з оригінальною промовою за тривалістю фраз, а також із артикуляцією акторів. Є також спрощений спосіб дублювання, у якому співпадає лише початок і кінець фраз без додавання тексту, що називається липсинк (Lip sync). Дублювання як вид перекладу значно різниться від перекладу тексту. У разі сприйняття аудіовізуальних продуктів людський мозок не тільки обробляє текстовий матеріал, але і комбінує цю інформацію з іншими джерелами, навіть з тактильними, якщо йдеться про ігри.

Мультимедійний переклад являє собою унікальний вид аудіовізуального перекладу, який передбачає інтеграцію тексту, аудіо та відео в єдиний контекст. На відміну від інших методів, таких як субтитрування чи дубляж, мультимедійний переклад вимагає узгодження всіх цих компонентів у рамках єдиного продукту [Лукьянова, 2011, с. 187]. Це дозволяє забезпечити максимальну відповідність перекладеного контенту оригінальному аудіовізуальному матеріалу.

Основною перевагою мультимедійного перекладу є збереження мультимодальності оригінального твору. Переклад тексту, синхронізація аудіодоріжки та відеоряду дають змогу передати всі нюанси вихідного продукту, включаючи невербальні елементи комунікації, такі як жести, міміка чи інтонація. Це забезпечує цілісне сприйняття перекладеного контенту й уникнення дисонансу між окремими складниками [Андрушко, 2021, с. 14–21].

Під аудіовізуальним перекладом експерти розрізняють схожі поняття, як-от: відеопереклад або телепереклад, екранний переклад, медіапереклад. Тобто робота над адаптацією аудіовізуальної продукції полягає у перекладі словесного супроводу до відеоряду, який використовують в аспекті перекладання будь-якої екранної продукції, зокрема мультиплікаційних фільмів, кінофільмів, анімаційних фільмів, телесеріалів, різного жанру телевізійних програм [Navas, 2009, р. 2]. Прикладом такої роботи є переклад студією STB Studio назви серіалу «SpongeBob SquarePants» українською, де ім'я головного героя було адаптовано як «Губка Боб Квадратні Штани», що зберігає характеристики персонажа та є зрозумілим для української аудиторії.

Головною ідеєю такого виду перекладу є поєднання вербальних та невербальних компонентів. Специфіка синхронного, послідовного та письмового перекладів пов'язуються під час роботи з відеорядом.

Коли перекладачі працюють над аудіовізуальним перекладом, їхня робота полягає в опрацюванні тексту, а також особливу увагу вони приділяють іншим концепціям медіамистецтва. За такого виду діяльності потрібно враховувати все: зображення, емоції та міміку героїв, звукові ефекти та атмосферу відеосюжету.

За словами Т. Лукьянкової, можна схарактеризувати такі чотири головних канали надходження інформації до медіаперекладачів, як: 1) вербальний аудіоканал: пісні, голоси за кадром, дискусії, діалоги; 2) невербальний аудіоканал: звуки та шуми за кадром, звукові ефекти, мелодії; 3) вербально-візуальний канал: субтитри, написи та знаки, що з'являються на екрані; 4) невербальний візуальний канал: картинки та фото на екрані [Лукьянова, 2011, с. 187].

У результаті аналізу 38 перекладацьких трансформацій, дібраних методом суцільної вибірки з текстів пісень мультфільму «Мавка. Лісова пісня», адаптованою студією дубляжу 3Beer Inc. (Нью-Йорк) англійською мовою, та текстів пісень з мультфільму «Піноккіо» Гільєрмо дель Торо, перекладеною студією дубляжу «Так Треба Продакшн» українською мовою, виявлено, що задля збереження аудіовізуального середовища та з метою розуміння аудиторією мови перекладу було використано досить широкий спектр перекладацьких трансформацій.

Найчисленнішою з них є конкретизація, нараховуючи 14 прикладів, що становить 36,8% аналізованих одиниць. Наприклад: англ. «*You are my favorite thing*» в українській адаптації звучить як «*Я тебе, сину... Як сонце люблю*». Це може пояснюватися різницею у вживанні певних лексичних одиниць в одній мові і неприйнятністю вживання прямого відповідника в іншій. Так, в українській мові *thing* (дослівно – річ) не може перекладатись дослівно у запропонованому контексті.

Цілісне перетворення є другою за частотністю використання трансформацією з дев'ятьма зафіксованими випадками. Прикладом може слугувати англ. «*I'd be complete at last*», що в українському перекладі «*Ми разом – два світи*». Пропонована трансформація свідчить про глибоке переосмислення перекладачем оригінального повідомлення з метою досягнення більшої відповідності контексту цільової культури або специфіки аудіовізуального твору.

Прийом опущення або вилучення зафіксовано у п'ятьох випадках, що становить вагому частку від загальної кількості трансформацій. Елімінація фрагментів «*Rain or shine, I'll keep in mind*» та

«Better than sunset, better than spring» без компенсації вказує на свідомі рішення перекладача щодо скорочення тексту, можливо, з метою дотримання часових обмежень аудіовізуального формату або уникнення надмірної експресивності.

Генералізація є дещо менш частотною трансформацією, що, можливо, пояснюється прагненням перекладачів зберегти точний переклад, не узагальнюючи. Проте іноді генералізація використовується задля мелодики пісень. Наприклад, укр. «Ну де ж цей листок шукати, трясця його трясця?» англійською звучить: «Wherein the haunted heck is this tree?». У вказаному контексті заміна слова «листок» на «tree» – дерево не впливає на розуміння ситуації і видається виправданим.

Компенсація як перекладацька техніка проявляється у фрагменті англ. «Drawings of plums, two bags of shells» → «Візьму грішків і грушок», де оригінальні реалії (малюнки слив, мішки мушель) замінюються на більш знайомі українській аудиторії поняття (грішки та грушки). Використання алітерації у перекладі («грішків і грушок») компенсує втрату оригінального звукового малюнка та створює додатковий естетичний ефект.

Модуляція, представлена трансформацією англ. «No one could resist Volpe's crown», українською представлена, як «О, графова слава доба!», ілюструючи повну зміну логічного розвитку думки за збереження загального комунікативного наміру. Оригінальне повідомлення про величне минуле трансформується в емоційний вигук про графську славу, що демонструє адаптацію до стилістичних норм української мови та культурних реалій.

Найменш чисельною є трансформація калькування, представлена фразою англ. «Ciao rара, mio rара», перекладеною українською, як «Чао, тату, любий тату», де італійське звертання передається через пряме запозичення фонетичної форми «чао» поряд із адаптацією звертання «рара» до українського «тату». Такий підхід зберігає автентичність оригінального культурного контексту, водночас забезпечуючи зрозумілість для цільової аудиторії через поєднання запозиченого елемента з рідномовним еквівалентом.

Кількісні підрахунки представлені у таблиці 1.

Таким чином, адаптація пісень далекоспорідненими мовами вимагає чималих зусиль та різноманітних перекладацьких трансформацій задля збереження автентичності пісень, їхньої мелодики, а також для досягнення розуміння змісту представниками іншої лінгвостільності.

Висновки та перспективи досліджень.

Аудіовізуальний переклад є однією з найновіших та найдинамічніших галузей перекладознавства, що набуває все більшої актуальності у сучасному світі. Його особливість полягає у мультимодальності, яка вимагає від перекладача не лише лінгві-

Таблиця 1

Статистичний аналіз перекладацьких трансформацій

№	Тип трансформації	Кількість	Відсоток (%)
1.	Конкретизація	14	36,8
2.	Цілісне перетворення	9	23,7
3.	Опущення/Вилучення	5	13,2
4.	Генералізація	4	10,5
5.	Компенсація	3	7,9
6.	Модуляція	2	5,3
7.	Калькування	1	2,6
Разом		38	100

стичних навичок, але й розуміння взаємодії різних семіотичних систем.

Ключовою роллю аудіовізуального перекладу є забезпечення доступності та збереження цілісного сприйняття аудіовізуального контенту для цільової аудиторії, яка не володіє мовою оригіналу.

Основними видами аудіовізуального перекладу є субтитрування, озвучення та дубляж. Кожен з цих видів має свої унікальні особливості та виклики, що вимагають від перекладача специфічних навичок та підходів.

Незалежно від вибраного виду аудіовізуального перекладу, ключовими завданнями залишаються збереження сенсу оригінального твору, досягнення культурної еквівалентності та стилістичної відповідності.

У контексті перекладу мультиплікаційних фільмів аудіовізуальний переклад відіграє особливо важливу роль, дозволяючи подолати мовні бар'єри та зробити анімаційні твори доступними для глобальної аудиторії.

Аудіовізуальний переклад вимагає від фахівців глибокого розуміння мовних та культурних нюансів, креативності у вирішенні перекладацьких проблем, а також вміння поєднувати лінгвістичні та технічні аспекти.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі полягають у більш детальному вивченні специфіки аудіовізуального перекладу різних жанрів мультиплікаційних фільмів, розробці методик оцінки якості аудіовізуального перекладу, а також дослідженні впливу нових технологій на процес та результати аудіовізуального перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрушко А.В. Особливості перекладу англomовних дитячих мультфільмів. *Магістерські студії*. Херсон : ХДУ, 2021. Вип. 21. С. 18–20.
2. Борисова О.В. Відтворення комічного в англо-українському перекладі як перекла-

- дознавча проблема (на матеріалі американських анімаційних фільмів). *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. № 1. С. 76–81.
3. Кам'янець А.Б. Інтертекстуальна іронія і переклад. Київ : Видавець Карпенко В.М., 2010. 176 с.
 4. Лукьянова Т.Г. Теоретичні аспекти кіноперекладу з англійської на українську мову. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія : Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов*. 2011. № 973. Випуск 68. С. 183–187.
 5. Радецька С.В., Каліщак Т.Т. Субтитрування як вид аудіовізуального перекладу: переваги та недоліки. *Філологічні науки*. 2016. Книга 2. С. 81–84.
 6. Сегол Р. Редагування перекладу аудіовізуальних творів для назвчування. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 1. С. 49–51.
 7. Navas L. New Trends in audiovisual translation. Academia.edu Find Research Papers, Topics, Researchers. <https://doi.org/10.21832/9781847691552> URL: https://www.academia.edu/28177583/New_Trends_in_audiovisual_translation (дата звернення: 14.10.2024).
 8. Viaggio S. Simultaneous Interpreting for Television and Other Media: Translation Doubly Constrained. (Multi) Media Translation: Concepts, Practices and Research / Eds. Y. Gambier, H. Gottlieb. Amsterdam : John Benjamins Publishing Co., 2001. P. 23–33.
 2. Borysova, O.V. (2020). Vidtvorennia komichnoho v anhlo-ukrains'komu perekladi yak perekladoznavcha problema [Reproducing comedy in English-Ukrainian translation as a translation problem] (based on American animated films). *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriya: Filolohiia. Sotsial'ni komunikatsii*. № 1, pp. 76–81.
 3. Kam'ianets', A.B. (2010). Intertekstual'na ironiia i pereklad [Intertextual irony and translation]. Kyiv: Vydavets' Karpenko V.M., 176 p. Retrieved from: <http://www.franko.viv.ua>.
 4. Luk'ianova, T.H. (2011). Teoretychni aspekty kino-perekladu z anhliis'koi na ukrains'ku movu [Theoretical aspects of film translation from English into Ukrainian]. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu im. V.N. Karazina. Seriya: Romano-hermans'ka filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov*. № 973, vol 68, pp. 183–187.
 5. Radets'ka, S.V., Kalishchak, T.T. (2016). Subtytuvannia yak vyd audiovizual'noho perekladu: perevahy ta nedoliky [Subtitling as a type of audiovisual translation: advantages and disadvantages]. *Filolohichni nauky*. Knyha 2, pp. 81–84.
 6. Sehoh, R. (2015). Redahuvannia perekladu audiovizual'nykh tvoriv dlia nazvchuvannia [Editing translations of audiovisual works for dubbing]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*. № 1, pp. 49–51.
 7. Navas, L. New Trends in audiovisual translation. Academia.edu Find Research Papers, Topics, Researchers. <https://doi.org/10.21832/9781847691552> URL: https://www.academia.edu/28177583/New_Trends_in_audiovisual_translation (Last accessed: 14.10.2024).
 8. Viaggio, S. (2001). Simultaneous Interpreting for Television and Other Media: Translation Doubly Constrained. (Multi) Media Translation: Concepts, Practices and Research / Eds. Y. Gambier, H. Gottlieb. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co. Pp. 23–33.

REFERENCES

Дата першого надходження рукопису до видання: 19.06.2025.
 Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.07.2025.
 Дата публікації: 02.10.2025.